

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Začasno le enkrat na teden.
Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, poštni predal šte. 168.
Naslov za telegrame: »Napreje«, Ljubljana.
Čekovni račun šte. 14.398.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.
Oglasi:
Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se
ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštnine proste.

Glasiło Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VII., šte. 29.
Četrtikova
„Naprejeva“ številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasiło
Kmetško-delavske zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

I. redni občni zbor Zveze gospodarskih zadruge r. z. z. z.

I.

V nedeljo se je vršil I. redni občni zbor
Zveze gospodarskih zadruge v Jugoslaviji v
Zadružnem domu v Šiški. Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju zveze v minulem
letu; b) obračun za l. 1925 ter proračun do-
hodkov in izdatkov za l. 1926.
2. Volitev v načelstvo in nadzorstvo.
3. Zadružna organizacija v Sloveniji.
4. Pomen zadružnega zavarovanja.
5. Zena in zadružništvo.
6. Zadružno stavbno gibanje.
7. Zadružna denarna organizacija.

Iz XIII. zvezka zadružne knjižnice po-
snemamo, da ima zveza 35 članic, med
njimi so najpomembnejše:

1. Konsumno društvo za Slovenijo
17.146 članov.
2. Splošno konsumno društvo »Posav-
je« 1275 članov.
3. Hranil. in posoj. društvo delavcev v
Mariboru 1295 članov.
4. Delavski dom v Trbovljah 441 čla-
nov.
5. Konsumno društvo rudarjev v
Hrastniku 182 članov.
6. Stan in Dom« 280 članov.
7. »Delavski dom« Jesenice 190 čla-
nov.
8. »Delavski dom« Glince 130 članov.
9. Vzajemno in posoj. društvo v Slov.
Bistrici 162 članov, skupaj 21.101 člana.

Teh 10 zadruge ima torej 21.101 članov
a vseh ostalih 25 manjših zadruge ima
vsega skupaj 1836 članov. To je stanje iz
leta 1924. Do letos je članstvo znatno pa-
lo, kar je posledica izborne gospodarske
politike.

(Op. ur. Kako je s tem članstvom, je
znano: če bi se šteli samo živi člani, bi
bile številke vse drugačne. Ta statistika
je zelo podobna statistiki katoliške cer-
kve. Razen tega je pa mnogo članov so-
časno večletnih v več zadruzah in se
štejejo torej po 3krat ali 10krat, čeprav
živijo samo enkrat.)

Konsumne zadruge razpolagajo s
4.306.245 Din, denarne zadruge s
2.526.116 Din, produktivne s 359.922 Din
ter stavbne s 3968 Din hranilnih vlog, to-
re skupaj 7.196.249 Din.

V tiskanem poročilu pravi Golouh
kratko: Izključiti smo morali radi trajne-
ga nereda zadruge »Sloga« v Ljubljani.
V zadruzah je zaposleno 312 oseb. Vsa
ta poročila kakor tudi predloge so dobi-
le članice šele na občnem zboru, ki se je
vršil po znani socialpatriotski metodi
brez diskusije z naglim odglasovanjem.

V ustnem poročilu Golouh ni povedal
ničesar novega. Ni niti omenil izključitve
»Sloge«, niti kako je nastal konkurz, pa
vendar je imel korajžjo zagovarjati načelo
socialističnega dela v zadružništvu!
Kar je pozabil povedati Golouh, je pove-
dal Čobal. Čobal je izlil jezo nad social-
no demokratično stranko in komunisti.

Dejal je, da njihove zadruge (Čobal
menda smatra konsum za svojo zadru-
go) ne potrebujejo sodelovanja takih
strank in strokovnih organizacij. Drugega
pomembnega ni povedal.

G. Anton Kristan, namesto da bi kot
predsednik zavrnil Čobala, ki hoče osvobodi-
ti zadruge od sodelovanja socialde-
mokratov in komunistov, je dejal da se
strinja s Čobalom.

V svojem referatu — ki pa je bil k
sreči kratek in jednat — je omenil, da
je največja Zadružna zveza, potem Zve-
za slovenskih zadruge, potem zadružna
zveza v Celju in nato pride Zveza gosp.

zadruge. Dajal je, da se v Sloveniji grupi-
rajo zveze po političnih strankah, dočim
se na celem svetu grupirajo po gospo-
darskih principih. Ni opravičil izključitve
niti konkurza »Sloge«, slabih strani
zveze se sploh ni dotaknil. Zato po nje-
govem referatu tudi ni nihče diskutiral.
Bila je nastala mučna tišina, ki celo Kri-
stanovcem, ki se protivijo diskusiji, ni
bila všeč. Gladko so odglasovali vse pre-
čitane predloge, izvolili odbor in načel-
stvo. Če je kdo proti glasoval, niso niti
videli niti upoštevali.

Zadružnik Jeretin je bil sicer nezado-
voljen z odmerjenim prispevkom, češ,
da je prevelik. Tudi ni še dobila njegova
zadruge revizorskega poročila, niti odgo-
vora na pismo!

Golouh kot nameščeneec se izgovarja,
da je bil urednik »Delavske politike« ter
da je bil takrat v takim stanju, da ni
vedel niti koliko je hišna številka, kjer
stanuje...

Druge kritike ni bilo.
Občni zbor so tvorili po ogromni ve-
čini »stari zadruharji«, mlajši med njimi
je bil menda samo Jeram, ki je skušal
brezuspšno »revolucionirati« ta občni
zbor.

II.

O ČEM KRISTAN, GOLOUH IN KOMP. NISO POROČALI.

Pričakovali smo, da bodo referenti da-
li jasno sliko medsebojnega razmerja
med Zvezo gosp. zadruge oziroma njenih
članic in Zadružno banko. V pismenem
poročilu pravi sicer Golouh, da so Za-
družna banko, ki je delniška družba —
torej čisto kapitalistično podjetje — os-
novala kmečko-delavske zadruge.

Leta 1924 je imela banka delniške
glavnice 3 milijone Din. Vlog 10.196.778,
prebitok 286.183 Din in promet 603 mili-
jonov dinarjev.

Nikjer pa ne moremo zvedeti, kdo je
lastnik delnic, kdo je gospodar Zadruž-
ne banke. To pa zanima vsakega zaved-
nega socialnega demokrata.

Socialno demokratični gospodarski
principi se namreč bistveno razlikujejo
od kapitalističnih.

Po kapitalističnih načelih privatne
svojine, individualizma, profita itd zbira-
jo kapitalistične banke denar hranilcev,
malih ljudi, s tem denarjem trgujejo,
spekulirajo — toda vedno tako, da je do-
biček čim večji, da ima čim več delnic
posameznik — itd.

Ako bi bila večina delnic Zadružne
banke v rokah konsumnega društva kot
najmočnejše zadruge, ne bi bilo nobenega
vzroka za prikrivanje tega dejstva!

Če pa imajo večino delnic v rokah po-
samezniki, kapitalisti, potem ne more-
mo govoriti, da so zadruge ustanovile Za-
družno banko.

Če je torej Zadružna banka kapitali-
stična ustanova tudi po lastništvu, kakor
je po pravilih, tedaj je njeno razmerje
do zadruge popolnoma drugačno, kakor bi
hotel Golouh delavstvu natvesti.

III.

KAPITALISTIČNI KONCERN ALI SO- CIALISTIČNO ZADRUŽNIŠTVO?

Kakšna je politika kapitalistične ban-
ke v današnjem času, ko se bančni tr-
govski in industrijski kapitali zlivajo v
celoto? Banke postajajo vedno bolj fi-
nančna in trgovska torišča od njih finan-

ciranih podjetij. Iz prvotnega stanja kre-
ditiranja, garancije, postajajo vezi med
banko in podjetjem vedno tesnejše, ban-
ka dobi vpogled v poslovanje podjetja,
prevzema njegove trgovske agende, ter
polagoma kontrolira celokupno trgovsko
in produktivno delavnost podjetja. Pola-
goma se zlije lastništvo s preureditvijo,
reorganizacijo, spremembo pravil, ali pa
z ustanovitvijo konkurenčnega podjetja,
ki je popolnoma odvisno od banke. Ve-
činoma take »transakcije« škodijo pro-
dukciji, so zvezane s provizijami, z afera-
mi, s politično korupcijo.

Tako kapitalistično banko, ki kontrolira
trgovska in industrijska podjetja, imenu-
jemo **koncern**. G. Kristan kot predsed-
nik Zadružne banke in Zveze gospodarskih
zadruge bi moral delegatom zadruge
jasno povedati, kdo ima večino delnic,
Zadružne banke, kakšno gospodarsko
politiko vodi Zadružna banka napram
članicam, ki so v zvezi.

Če je Zadružna banka po lastništvu
privatno kapitalistično podjetje kakor
vsaka druga kapitalistična banka, potem
mesto predsednika te banke nikakor ni
zadružljivo z mestom predsednika Zveze
gospodarskih zadruge, ki ima potem revizij
vpogled v celokupno poslovanje za-
druge.

Ali bi bilo mogoče recimo pri klerikalcih,
da bi bil predsednik Zadružne zveze
obenem predsednik in glavni faktor
recimo Prometne banke, ali recimo Sla-
venske banke —, ene izmed kapitalistič-
nih ustanov, ki niso last klerikalne Za-
družne zveze? Tak privatni bankir bi do-
bil vpogled v zadružno poslovanje potom
revizij ter bi prav lahko finančno zaslužil
kontrolirane zadruge.

Izključitev »Sloge« iz zveze, postopa-
nje zvezinih funkcionarjev proti delav-
ski zadruzi, ki so jo sami ustanovili, to
je glasen memento za vse v zvezi gospo-
darskih zadruge v članjene delavske za-
druge, v katerih odločujejo po pravilih
člani, a ne deležni kapital, torej vsak
član le z enim glasom brez ozira na šte-
vilo svojih deležev.

Zato predlagamo vsem onim socialnim
demokratom, ki tudi v zadružništvu stojijo
na socialističnih gospodarskih prin-
cipih, kakor tudi vsem onim zadruhar-
jem, ki želijo da ostanejo zadruge last
skupnosti, last vsega delavskega razre-
da, last delavcev a ne last kapitala, da
delajo na to, naj se skliče

izredni občni zbor Zveze gospodarskih
zadruge z dnevnim redom:

1. Lastniško razmerje med Zvezo in
Zadružno banko.

2. Izključitev »Sloge« in postopanje pri
konkurzu.

Na ta občni zbor mora biti povabljen
tudi načelstvo »Sloge«, da bodo zadruž-
niki informirani od obeh strani.

Delavsko zadružništvo — delavskemu
razredu!

Pamflet „zedinjašev“.

IV.

BESEDE IN DELA »ZEDINJAŠEV«.

Kaj hočejo podpisniki vdečega pam-
fleta, ki so ga tako slavnostno poslali v
svet kot svoj manifest ob 30letnici Jugo-
slovanske socialno demokratične stran-
ke vsemu zavednemu delavstvu Slove-
nije?

Na enem mestu pravijo, da njihova
skupina ni nobena nova stranka, ker bi
to pomenilo samo nov razkol. Na koncu
pa pravijo: »Osvobojenje delavcev je de-

lo delavcev samih! To osvobojenje bomo
dosegli potom enotnih strokovnih, kul-
turnih in gospodarskih organizacij in s
stvorbo enotne, vse obsegajoče proletar-
ske stranke. Torej oni niso nova stranka,
hočejo pa stvoriti enotno, vse obsegajočo
proletarsko stranko... in na drugem
mestu pravijo, da morajo ustvariti iz raz-
nih danes razkosanih političnih grup
proletarsko politično stranko.

Namen zedinjašev je torej prozoren:
ustvariti iz raznih danes razkosanih po-
litičnih grup proletarsko politično stran-
ko. Pozabili so samo predložiti temelje,
program, na katerem naj se združijo da-
nes razkosane politične grupe.

Propagandistične parole, gesla in fra-
ze, katerih kar mrgoli v manifestu, te
vendar niso in ne morejo biti program za
združitev razkosanih političnih grup! Saj
te parole, ki so demagoške, ako niso
zvezane s socialističnim naziranjem in
programom, rabijo v vsakem volilnem
boju vse, tudi kapitalistične in malome-
ščanske stranke!

Zedinjaši, ako resno želijo zedinjenja,
bodo pač morali predvsem ugotoviti pro-
gramatične in taktične razlike, ki obsto-
jajo med 5 grupami, ki so zastopane v
Delavski zbornici: krščanski socialisti,
fašisti, socialisti, socialni demokrati in
zedinjaši.

Vsaka od teh grup razven zedinjašev
ima svoje naziranje, svoj internacionalni
in nacionalni program. Cilj vseh teh
grup je: združiti delavstvo na svojem
programu, na svojem svetovnem nazira-
nju, v svoji nacionalni in internacionalni
organizaciji. Fašisti so pristaši odkrite
kapitalistične diktature in sicer na ce-
lem svetu. To je bela reakcionarna inter-
nacionalna, ker je en del kapitala na ce-
lem svetu za tako skrito diktaturo.

Krščanski socialisti so pristaši tako-
zovane črne internacionale, ki je za du-
hovno (pravzaprav duhovniško) diktatu-
ro gospe nad ljudstvom.

»Socialisti« so v teoriji (v besedah)
pristaši marksizma in internacionalnega
revolucionarnega socializma, v dejanjih
pa pri nas in deloma tudi v ostalih de-
želah podpirajo fašiste.

Jug. Socialno demokratična stranka je
organizirana javno, ima točno začetan
program v vseh političnih, strokovnih,
gospodarskih, kulturnih in drugih vpra-
šanjih.

Zedinjaši trdijo, da je naša stranka
sekta, klika itd., toda te trditve ne doka-
zujejo, zato je ta njihova trditev ravno to-
liko vredna, kakor ista trditev od strani
slovenskih fašistov, s katerimi so zedi-
njaši v tej točki popolnoma enaki.

Interesantno pa je, da je večina pod-
pisnikov manifesta ravno ona struja, ki
je bila najagilnejša v razbijanju »sociali-
stične stranke delovnega ljudstva«, ki je
tudi stremela združiti delavstvo, toda na
konkretnem strankinem programu in
pravilih. Od tega je komaj par let. Zedi-
njaši pač ne mislijo resno, ko naslavlja-
jo svoj pamflet zavednemu delavstvu, a
niti z besedo ne omenijo svojega dela
pred par leti! Ali mislijo, da ima zaved-
no delavstvo tako kratek spomin? Tak-
ratni njihov pučizem je imel ogromne
politične posledice in znak je neresnobe,
ako takratni aktivni pučisti ne obrazlo-
žijo svoje zmote. (Edino Jernejčiča lahko
v tem oziru izvzamemo, ker on takrat ni
bil na strani pučistov.)

Zavedno delavstvo, kateremu ste na-
slovili svoj letak, se je pač naučilo v teh
7 letih razlikovati besede od dejanj, ter
ne sodi nič več samo po besedah temveč
gleda dejanja ter sodi po delu. Pa če bi

sodilo tudi po besedah, pamflet ni prinesel nobene nove misli zavednemu delavstvu. Vse te parole so stoinstokrat citirane, ponavljane, tiskane v delavskih časopisih. Ako smemo iz nelogično nanizanih stavkov letaka sklepati na nelogično mišljenje podpisnikov ali bolje rečeno avtorjev, pisateljev tega letaka, potem vsak zavedni delavec gleda na pokret zedinjašev kot na politiko kričastva, psovnanja, zmerjanja in demagoštva. »Tresla se gora, rodila se miška«.

Delo zedinjašev pa so v najostrejšem nasprotju z njihovimi parolami. Na jeziku »zedinjenje« — na delu razkol. Na jeziku neodvisnost strokovnih organizacij — na delu prizadevanje, da postanejo strokovne organizacije ekspozitura SPJ.

Na jeziku »Delavske zbornice delavcem« — na delu prizadevanje, da postane tudi Del. zbornica ekspozitura SPJ. Na jeziku enotnost strokovnih organizacij — na delu izključitev nezaželjenih organizacij, nepriznanje neodvisnih strokovnih zvez — itd.

Na jeziku enotna vseobsegajoča proletarska stranka — na delu ustvarjanje klike demagogov v korist SPJ. Na jeziku marksizem — v glavi fašizem. Na jeziku razredni boj — na delu boj proti avantgardistom razrednega boja, proti socialnim demokratom in komunistom.

V.

SPLOŠNI DELAVSKI KONGRES.

Med demagoškimi parolami se blesti kot redka izjema edini stvarni konkretni predlog, da se skliče splošni delavski kongres, ki naj razčisti vsa sporna vprašanja in začrta politiko ter taktiko bodoči enotni marksistični delavski stranki. Pred kongresom pa naj se vrši stvarna diskusija med delavstvom vseh krajev in obratov.

Ta predlog ni nov v svojem bistvu, temveč je samo ponovitev odprtega pisma naše stranke, naslovljenega na vse delavske frakcije, s katerim jih je uredništvo »Napreju« pozvalo, da se začne javna programatična in taktična diskusija o razlikah v politiki, taktiki in organizaciji. Naša stranka se je že takrat izjavila pripravljena, da naj se ta diskusija vodi.

Resnega odziva na takratno naše odprto pismo ni bilo, kar je stranka vzela na znanje in iz tega spoznala, da so vse frakcije proti javni diskusiji.

Predlog zedinjašev tudi ni našel, če izvzamemo našo stranko, nobenega odziva. Mi smatramo, da je ta njihov predlog, poziv na predhodno diskusijo in na sklicanje splošnega delavskega kongresa, konkreten in zato smo takoj po izidu letaka začeli s stvarno diskusijo.

Na dan tridesetletnice ustanovitve naše stranke, to bo letos o Božiču, bo najbrže tudi naš strankin kongres.

Splošni delavski kongres, na katerega bi poslale svoje delegate res delavske organizacije, to so take, ki se vzdržujejo z lastnimi sredstvi od članstva, ki članstvo izkazujejo in objavljajo račune z dnevnim redom; Razlike med delavskimi frakcijami ter predpogoji za duhovno, organizacijsko in akcijsko enotnost delavskega razreda, tak kongres bi bil koristen in potreben, če bi se vršila diskusija v časopisju pred in na tem kongresu brez demagogije, svobodno in demokratično, brez preglasovanja.

Res je potrebno, da ob 30letnici obstoja naše stranke bolj intenzivno pregledamo bilanco soc. dem. gibanja, ugotovimo napake, ki so se delale, in začrtamo poznejše smernice za bodočnost.

To bo naša stranka tudi delala brez ozira na to, če ostale frakcije to delajo ali ne. To diskusijo »Napreju« že par let vodi in je samo značilno, da niti ena od ostalih frakcij stvarno ne odgovarja. Iz tega opravičeno sklepamo, da se vse ostale frakcije boje diskusije.

Pa tudi ustne diskusije so posebno v Ljubljani, kjer vlada največji kaos, zelo potrebne. Krajevna organizacija naše stranke v Ljubljani prireja diskusijske javne sestanke, na katere ima dostop vsak. Prav zelo koristno bi bilo, da se teh diskusij udeležijo pristaši tudi drugih frakcij. Svobodna, javna diskusija je najboljša zedinjevalna akcija. Če bi se resno udeleževali takih diskusijskih sestankov resni pristaši vseh frakcij, bi to bila prava delavska, svobodna akademija.

Prostore za take sestanke imajo zedi-

njaši na razpolago v dvorani Delavske zbornice in v lokalih OUZD. Mi si moramo prostore sami vzdrževati.

Naša stranka ni nikdar nikjer bežala od diskusije. Besedo imajo druge frakcije.

Najboljši šivalni stroj in kolo
Je edino le

GRITZNER in ADLER

za domačo obrt in industrijo v vseh opremljih.

Istolam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezenju brezplačen - Večletna garancija - Delavnica za popravila - Nizke cene, tudi na obroko

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA
bližje Prešernovga spomenika

„Brezalkoholna produkcija“ Lj. bljana, Poljanski nasip 10/34

pošlje vsakemu naročniku Napreju zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo vam žal!

Osebnih in stvarnih napadi.

Resnicoljubni Anton Kristan piše v svojem članku »O početkih socialističnega gibanja na Slov.« (»Pod lipo« št. 7), da je časopis »Gleichheit« nazval Oberwinderja za »glavnega strahopetca, judeža, goljufa, temnega poštenjaka itd.« Dalje, da je Oberwinder tožil, a porota je oba toženca oprostil. To se pravi, da je Oberwinder po pravičji prejel priimek, s katerimi ga je »Gleichheit« počastila. Pa o tem Kristan ne piše, temveč pravi le, da se »iz te pravde vidi ton, ki je vladal in v opombi pristavlja; »Bernotovci v Napreju so posnemanje te žalostne dobe.« — Če bi bilo to res, bi tudi zdaj kdo tožil in zgubil, češ, da je te lepe priimke zaslužil. Kdo bi to bil? Delavstvo ve, kdo! Delavstvo pa tudi ve, da zmerjanje nič ne pomaga, zato nikogar ne zmerja. Izjema je, če da velezaslužnim kristanovcem priimek »volilni sleparji«, a ta priimek je pravičen in polno zaslužen. Ta priimek torej ni psovka, ampak bo v zgodovini delavskega gibanja za vselej pomenil tiste, ki so pri volitvah v Delavske zbornice tako nesramno sleparili, kakor se niti meščanskim strankam ne da očitati. — Drugače je pa na kristanovski strani. Tam so psovke na dnevnem redu vselej, kadar zmanjka sape. Ko Kristanov prijatelj Koren v Celju ni znal odgovoriti stvarno, je rekel »Baraba!« Bil je tožen in obsojen. Drugič (v Štorah) je vedel, da s psovko nič ne opravi, zato je hotel dokazati, da je s. Bernot klerikalec in se je v ta namen zlagal, da je bil nekaj urednik klerikalnega »Mira«. Za to je bil tudi tožen, a ni bil obsojen, čeprav se je njegova laž dokazala, ampak je sodišče razsodilo, da ni nič hudega, če komu očitaš, da je bil urednik »Mira«, čeprav ni bil. Sodišče ni razumelo nesramnega namena, razsodilo je, da je ta laž nedolžna. Ali se hočeš potem še nadalje ukvarjati z »nedolžnimi« lažnivci? Kristanov »Konsument« je zmerjal »Naprejevo« delo za judežovo delo. Čemu bi tožili, ko je pa delavstvo že toliko pametno, da se pri Judeževem imenu takoj spomni na Judeževe srebrnike in ne ki mizar je Kristanovcem na to psovko tako odgovoril v »Napreju«, da so kar obmolknili. Najlepše je pa pokazal svoj ton resnicoljubni min. n. r. Anton Kristan takrat, ko je na ženskem shodu v Trbovljah imenoval s. Bernota »gnojni tur«, ki se mora iz delavskega telesa »izrezati«. Ta Kristanov mesarski nazor je že dolgo znan in se Kristan tudi ravna po

njem, vendar pa naše stranke še ni spravil niti do tega, da bi proglašala Kristana za tur, ampak je proglašala in bo proglašala za tur le kapitalistično samopašnost. To samopašnost je treba izrezati, ne Kristana. Napake je treba odstranjovati, ne pa ljudi. Resnicoljubni Kristan pa hoče kapitalistične napake ohraniti, odstraniti pa vse ljudi, ki te napake preganjajo in ki se ne dajo vpreči v Kristanov voz ne z obljubami ne z grožnjami. — Kakor je laž, če se kapitalist Kristan izdaja za socialista, tako je laž in hinavstvo, če očita ta kapitalistični zmerjalec »Napreju« — zmerjanje!

Kdor zmerja, kaže s tem le svojo osebno mržnjo. Vsakršno zmerjanje je treba odpraviti, osebno sovraštvo se mora nehati. Delavstvo to dobro čuti, zato je vselej in povsod odločno proti »osebnim napadom«.

Toda stvarni napadi so tudi osebni. Saj »stvarni napad« ne pomeni, da napadaš kako stvar, ampak da napadaš stvarno. Kako stranko-organizacijo ali osebo napadaš zaradi stvari, zaradi stvarnega razmerja, zaradi resničnih dejstev. N. pr. če napadaš indirektno davke v Kons. društvu za Slovenijo, jih nikakor ne moreš napasti brezosebno. Indirektni davki namreč niso prišli sami od sebe, ampak so jih uvedle osebe. Te osebe je treba napasti in jim očitati, da so indirektno davke uvedle. Osebe torej napadaš zaradi stvari. Tak napad imenujemo stvarni. Ni pa stvarni, če kdo osebo zamolči in se bori samo brezosebno proti indirektnim davkom, kajti proti tem davkom se borijo vse stranke, nobena si ne upa v javnosti zagovarjati ta krivični davčni sistem. A ker se »borijo« le brezosebno, se borijo z vetrom, glave sekajo dimu, s palico tolčejo po vodi. Pristaši takih strank so slepi, da ne vidijo, kako jih imajo voditelji za norca.

Da pa ti slepci ne bi izpregledali, zato trdijo njih voditelji, da so stvarni napadi samo »napadi iz osebnega sovraštva«. Zagnali so gonjo proti »osebnim napadom« in slepci so šli na led in jim verjeli, da se nikdar nikjer ne sme imenovati nobena oseba, ampak samo brezosebno je treba govoriti in pisati.

Ves boj proti naši stranki se vrši hinavsko in zahrbtno. Predvsem hočejo našo stranko utajiti — ker pa to ni dobro mogoče, jo kažejo kot stranko nergačev, osebnih sovražnikov, razbijačev itd. Proti načelom naše stranke se pa sploh ne upajo resno nastopiti in razen v »Jutru« nismo še nikjer čitali resnega članka proti progresivnemu davku. Pa je imela »Delavska politika« zelo veliko prostora, ko je bila dnevnik, a niti enkrat se ni upala napisati kake resne ugovore. Enako je z načelom javnosti. Nikjer resnega nasprotstva, nikjer stvarne debate, samo prazno smešenje, zafrakcije in vzbujanje nizkih instinktov. Uratnik je vsaj enkrat napisal članek, da je demagogija potrebna, a to je bilo že davno, zdaj pa uganja svojo demagogijo kar po tihem, mnogi že celo mislijo, da se je z brezposelnimi izselil na Francosko, odkar je Del. zbornica »zmagala« (dosegla redukcijo). Drugi pa itak pisati ne znajo in če znajo, so preleni. Na nič drugega ne mislijo, kakor kako bi z enim samim kavarniškim trikom ustvarili veliko stranko, ki bi jih posadila na ministrske stolčke. Seveda taki ljudje ne morejo videti nikjer nič stvarnega, če se čutijo prizadete...

Tudi ta članek bodo proglasili za osebni napad, za izbruh osebnega sovraštva. Prav nič se ne bodo ozirali na splošno njegovo tendenco, ki je naperjena edinole proti napakam. Tudi takrat, ko ste še upali, da nam z gmojnimi sredstvi uničite »Napreju«, in nam tako zaprete usta, tudi takrat naše sovraštvo ni dobilo besede, ampak smo proglašali za »gnojni tur« vselej le napake, nikdar pa ne oseb. Ves čas smo se zavedali, da če se odstrani napaka, ostane človek živ in boljši, če se pa uniči človek, se odstranijo razen napak tudi dobre strani in namestnik nikakor ni vselej boljši od svojega prednika. So države, ki zelo pogosto menjajo svoje vlade — če bi bila vsaka boljše nego prejšnja, bi morala zadnja biti že res

zelo imenitna. Vsi veste, da ni! Drugače pa bi bilo, če bi vlada ostala stara, a da bi odstopile napake. Tem velja naš boj. Osebe naj se odstranijo le takrat, če so jim napake ljubše ko skupni blagor.

Nacionalizem v teoriji in praksi.

Orjunaši pravijo, da hočejo pomagati narodu z nacionalizmom, ki ga bodo ljudem s silo v glavo vtepli. Takoj v začetku, ko so začeli svoje nasilno delo s klofutanjem mirnih ljudi na cesti, če so govorili v tujem jeziku, takoj takrat smo jim v »Napreju« povedali, da opravljajo neumno službo za mednarodni velekapital; podžiganje strasti proti posameznim slabotnim ljudem je vselej znak surovosti, še posebno pa takrat, če isti divjaki mirno gledajo, kako se kapitalistični tuji šopirijo v avtomobilih in se shajajo z domačini kapitalisti v luksuznih dvoranah, kako tam nemoteno govorijo v tujem jeziku in kako tudi orjunaši pri tem sodelujejo. To ni le nedoslednost, ampak izrazito podpiranje kapitala proti svobodnemu razvoju naroda. S časom je pa postalo orjunaštvo še bolj odločen sovražnik naroda. Podpiralo je kapitalistično stremljenje po zaščitnih carinah in te so vselej in povsod za narod škodljive, za kapital pa koristne. Zlasti so pa škodljive za bodočnost, kajti carine dušijo napredek. Vsega tega mali orjunaši niso razumeli, veliki orjunaši so pa tako — hoteli. Da pa pokažejo svojo nacionalnost v še bolj očitni obliki, so ustanovili agenturo »Yerc« (Yugoslavne Express Réclame Company — tukaj jim tuščina nič ne smrdi) in začeli želj sad svojega nacionalizma v zlatu. Sodelovanje z nemškimi špediterji jih ni nič skrbelo, da bi dali tudi sebi katero po buči. Fašizem je povsod enak, doslednosti ne pozna, razen te, da mu mednarodno zlato vedno diši, narodni napredek pa smrdi, ker se napredni narodi ne dajo skubsti.

Ker je tisk predpogoj narodnega napredka, so delali fašisti povsod proti svobodi tiska. Začeli so z razbijanjem tiskarn, nadaljevali s srednjeveško cenzuro in končali bi — če bi mogli — z onemogočenjem vsega nefašističnega tiska. Carina na tiskovine je za 20. stoletje kakor pest na oko, in vendar jo imamo in agentura Yerc jo »za narodov blagor« izkorišča.

Ko je neki grafičar (tiskarski delavec) na to v »Napreju« (12. junija) opozoril, se je ta agentura oglasila v meščanskih listih s pojasnilom, da dela to zato, ker so tukajšnje tiskarne tako drage, da je inozemska konkurenca kljub visoki carini (do 5.000 dinarjev) mogoča in da zbira naročila za tržaško slovensko tiskarno »Edinost«, ki je toliko trpela, da menda zasluži našo podporo. »Napreju« (3. julija) je pa poslala le popravek brez pojasnila o draginji tukajšnjih tiskaren, dokaz, da ta agentura dobro ve, kaj sme brez skrbi povedati čitateljem meščanskih listov, ki jih tiskarniška draginja »nič ne briga«, dočim smatra za pametno, če to dejstvo »Naprejevim« čitateljem zamolči. Ti bi namreč razumeli, kaj to pomeni, če zasluži tiskarna »Edinost« toliko, da smatra Yerc ta zaslužek za podporo, če zasluži pri tem tudi fašistična Italija, laška in naša železnica, če dobi po vrhu še naša država visoko carino, Yerc provizijo in je še vedno vse skupaj do 25% ceneje, nego pa če bi isto delo izvršila domača tiskarna, in da torej naročnik za to razliko v ceni rad čaka, dočim bi bil v tukajšnji tiskarni takoj postrežen.

Na to pojasnilo je organizacija tiskarniških delavcev odgovorila s sledečim:

Pojasnilo na pojasnilo.

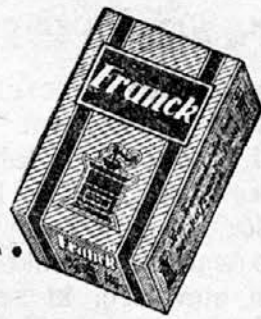
Na »Poslano« družbe »Yugoslavne Express Réclame Cmpany«, pridrženo v nekaterih ljubljanskih dnevnikih, je primorana podati podpisana organizacija sledečo izjavo: Odkar se je pojavila v Sloveniji »Yugoslavne Express Réclame Company« in pričela ob enem z raznimi agenturami nemških in drugih inozemskih tiskarskih podjetij odnašati tiskarska naročila v inozemstvo, se je pomnožilo število brezposelnega grafičnega delavstva za preko 50%. Ze itak reducirani tiskarski obrati so svoj obrat do danes še znatno zmanjšali, vkljub temu pa se v najkrajšem času za-

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Prvim Franckom Vas zamore slavno za dovoljevali.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

pre v Sloveniji dvoje tiskarn, ker radi pomankanja dela ne moreta obratovati. Podpisana organizacija je do danes izdala na brezposelnih podporah preko 6 milijonov dinarjev. Ta vsota pa se bo radi še vedno naraščajoče krize v najkrajšem času znatno pomnožila. Ne dvomimo, da se nahaja tiskarna »Edinost« v Trstu v težkih razmerah in je potrebna naše pomoči. Prepričani pa smo, da je tako podpiranje te tiskarne, kakor ga hoče opraviti »Youngoslavie Express Réclame Company, našemu narodnemu gospodarstvu škodljivo in se tudi z nacionalnega stališča ne da opravičiti. Pogrešno je, če hočemo krpiti streho z materialom, ki ga iztrgamo iz temeljev stavbe. Tiskarno »Edinost« so dolžni podpirati naša nacionalna obrambna društva, nikakor pa je ne moremo podpirati na način, s katerim se ogroža obstoj domačega delavstva, kateremu se odvzame zaslužek in zadnji kosček kruha.

V Ljubljani, dne 19. junija 1926.

Savez grafičnih radnika Jugoslavije
podružnica Ljubljana.

To pojasnilo govori za cele knjige. Tiskarski delavci s tem dokazujejo, da se zavedajo, kaj pomeni brezposelnost in da je to zelo draga reč. Šest milijonov dinarjev! Zavedajo se tudi, da niti carina niti podpiranje narodnih podjetij v tujini ne more odpraviti narodne bede, ker ne smemo krpiti strehe z materialom, ki ga iztrgamo iz temeljev stavbe. Ta primer kaže, da se ti delavci prav jasno zavedajo (čeprav niso razen v svoji strokovni organizaciji nikjer organizirani, niti v Strokovni komisiji). Gospodarstvo ne prenese prav nobenih idealističnih poskusov, ker se mora vsaka stavba podreti, če se rušijo njeni temelji z namenom, da se zakrpa njena streha. Nič ne pomaga izmišljevati si idealistične teorije, oblačiti si po vrhu lepo obleko, napenjati se v požrtvovalnosti in podpirati brezposelne z denarjem, ampak rešitev mora biti le ena, v gospodarstvu. Delo je treba organizirati. Le v delu je kruh, ki nikomur ne jemlje temeljev.

Temelj vseh temeljev je zavednost. Zavednosti ni, če nismo v stalnem stiku s svetom. Tega stika ni brez svobodnega tiska. Tisk ni svoboden, če je drag, kajti dragega tiska si proletarci niti nabaviti ne morejo in torej ne bi nič pomagala svoboda dragega tiska. Tako postane tisk predpogoj za pravo zavednost in temelj vsega gospodarstva. Kdor je kriv na dražtvi tiska, je največji škodljivec napredka. Kdor jemlje profite in provizije iz tiskarske industrije, jemlje stavbeni material iz temeljev kulture. Roke proč!

Produksijski sklad. Najpotrebnejše delo je odprava brezposelnosti. Edino resno delo za zmanjšanje brezposelnosti je organizacija produkcije, ki bo dala brezposelnim dela, ne pa grenkega kruha brezposelnih podpor. Zbirajte produksijski sklad! Vloge v ta sklad so kakor darovi, edino v brezposelnosti jih imaš pravico dvigniti, a tudi tu le do 200 Din tedensko. Ne zbiraj kapitala, ampak skrbi za konsolidacijo dela!

Razno.

r Vladna kriza je stalna. Tudi korupcija je stalna. Brezposelnost je tudi stalna. Vse, kar škoduje ljudstvu in njegovi prisilni organizaciji (državi), je stalno. — Neki ljudje pa vidijo drugače. Pravijo, da krize ni. Korupcije tudi ne in brezposelnost je le pretveza, ker vsak lahko dela, če le hoče. Vse se razvija pravilno in napredek je baje očiten. — Ali imajo prvi in drugi različna čutila, da tako različno sodijo? Ali živimo v različnih državah? Ali sta res dva svetova? Ne! Pač pa sta dva razreda, prvi, ki živi od lastnega dela, drugi pa od tujega. Prvim je res dovoljeno delati, a brez primernega zaslužka, takorekoč zastoj, drugim pa je dovoljeno uživati, a brez primernega dela, takorekoč zastoj. Prvi vidijo krizo, korupcijo, brezposelnost, drugi vidijo

vse rožnato. Proletarci hočejo krizo odpraviti, kapitalisti jo hočejo ohraniti.

r **Razredni boj** večini proletarcev še ni jasen, proletariat je premalo izobražen in premalo časa ima, da bi študiral, razmišljal, se učil in pripravil za svoj boj. Odkar imamo splošno volilno pravico, bi bil proletariat svoj boj že lahko dobojeval, če bi bil bolj izobražen in zaveden. A kapitalisti mu ne dajo priti do zavednosti. Javno in tajno delajo proti temu, da bi se proletariat zavedel razrednega boja. Javno so proti razrednemu boju eni pod krinko narodnosti, drugi pod krinko vere, tretji pod krinko sloge itd. Tajno pa s tem, da govorijo o potrebi razrednega boja, a vsebino tega boja ponarejajo, da služi kapitalizmu. Obup nad zmago dela razširjajo in priporočajo, naj se proletariat vdnja tej ali oni kapitalistični stranki za boj proti drugi, potem da se bo vdnjal tretji stranki za boj proti prvi in tako da bo počasi pohrustal vse kapitalistične stranke drugo za drugo. Nevednim in strahopetnim ljudem se zdi ta načrt zelo lep, na to pa pozabljajo, da je kapitalistično zavezništvo za boj proti kapitalizmu nezmožno. Klerikali, demokrati, radičevci in radikali se res tepejo med seboj, a ta boj je le boj za volilne tepe, ne pa za odpravo kapitalističnih kriz, korupcije, brezposelnosti itd. Kapitalizem bi vladal tudi potem, če bi se sto strank tepla med seboj, a nobena proti kapitalizmu. Pač pa bo kapitalizem zgubil svojo moč, če nehajo proletarci delati štafazo raznim kapitalističnim in kompromisarskim strankam.

r **Radičevci so izključili ministra** dr. Nikića iz stranke. Radič je o tem izjavil, da je bilo že prej predlagano, naj se dr. Nikić izroči anketnemu odboru proti korupciji, toda to ni bilo mogoče, dokler je bil dr. Nikić še član stranke, češ, samega sebe ne smemo tolči po glavi. — Ali je s tem rečeno, da je korupcija dovoljena, če je kdo član stranke? To bi bilo zelo žalostno stališče! Ali je pa s tem rečeno, da Nikićeva korupcija še ni ugotovljena. To bi bilo enako žalostno, kajti čemu ga kaznujete z izključitvijo, dokler niste ugotovili krivde? Najprej preiskava, potem šele kazen! — Sicer pa še ni prav nič hudega, če koga izročijo anketnemu odboru! Ta ne bo pobil korupcije!

r **Parlamenta ne marajo.** Čemu neki, ko se pa v ožjem krogu vse veliko bolj gladko reši. Enako mislijo tudi slavni delavski poslanci v delavskem parlamentu, v Delavski zbornici. Da bi pa ne mislil kdo, kakor da res ne marajo sklicati plenuma, zato so izjavili, da za sejo — ni denarja. Pač

pa je denar za Golmajerja, Štuklja, Arha itd., da se hodijo v inozemstvo učiti, kako se delavstvu najbolj moderno pesek v oči meče.

r **Belgijski socialisti** so dali vladi polno moč, da lahko ukrene vse, kar koli smatra za potrebno, da zmaga belgijska valuta svoje težave. Za pol leta so dali vladi absolutistično moč iz ljubezni do — kapitalistične valute. Nekaj podobnega se pripravljata tudi na Francoskem. Obramba domovine pomeni pri socialpatriotih toliko kakor obramba kapitala in njegovih dobičkov. A narod pa vendar spoznava, da profiti ne pomenijo blagostanja, temveč podjarmljenje tistih, ki morajo te profite s svojim delom in bedo plačati. Po vsem svetu se pripravljata proletariat na odpravo profitov, rent, obresti, tajnega korupcionističnega gospodarstva, škodljivih kompromisov in voditeljske demagogije. Povsod začenjajo delavci sami misliti in se postavljati kompromisarskim voditeljem po robu. Čim prej bo ta proces končan, tem prej bomo imeli zopet Internacionalo.

r **Prisiliti koga, da se organizira,** je nasilje. Nasilje ni sredstvo razrednega boja, to je zdaj zlasti po italijanskih zgledih menda že vsem jasno, kdor hoče gledati in misliti. Če hočemo biti razredni borci, se moramo nasilja izogibati. Ne le nasilje z orožjem, tudi gospodarsko nasilje je krivica. Vzeti komu kruh, zato ker je drugega mišljenja, je nasilje in torej nevedno razrednih borcev. — Nekaj drugega pa je, če si ustvari razredna organizacija svoja lastna produktivna sredstva in če zaposluje svoje člane. Če taka organizacija odkloni dati delo nasprotniku, je to popolnoma v redu. Če kdo v tako organizacijo zato vstopi, da bo dobil delo, je to vprašanje njegovega prepričanja, ne pa nasilje.

r **Neki krajevni odbori** se pripravljajo, da bi odstranili iz svoje gospodarske organizacije nekega človeka. Tudi če ga odpravite, ne bo nič pomagalo. Sistem morate odpraviti, ne pa posameznikom pomagati, kadar skušajo svojo krivdo skriti ali jo pa narpiti drugim posameznikom. »Žrtev« ne bo žrtev, ampak bo prišla kje drugod k še boljšemu koritu! Pač pa boste žrtev vi, ker boste plačevali i stari sistem i novo »žrtev«.

r **Konsumno društvo za Slovenijo** je nehalo objavljati svoj promet. Več let se je proti nam borilo, češ, načelo javnosti je neumnost, ker tako tudi kapitalisti zvedo, kje in koliko moči ima delavstvo. V eni točki je pa to neumnost smatralo za pametno: objavljalo je svoj promet in prav nič se ni bala, da bodo iz tega kapitalisti spoznali, v katerih krajih in koliko gospodar-

ske moči da ima delavstvo. Odkar pa zaradi »dobrega gospodarstva« promet v tem društvu pada, je postalo objavljanje prometa tudi neumnost, zdaj ga »Konsument« ne objavlja več. — Iz tega vsak lahko jasno vidi, zakaj in kdaj se kristanovci bojijo načela javnosti. Ne pred kapitalisti, ampak pred delavci skrivajo svoje poraze. Kapitalisti itak vse zvedo, le delavcem hočejo kristanovci skriti poraze in prikazati zmage, da bi verjeli v moč Kristanovega kapitala in da bi obupali nad lastnim delom. V ta namen je bilo že toliko »zgodovinskih dni«! Par kristanovcev se snide in vsak privleče svoje plačance s seboj, da bi jih bilo več, potem pa kričijo v svet: »Danes se je združil ves proletariat, danes je zgodovinski dan vstajenja k boljši bodočnosti proletariata. Živio zmaga, živio!...« Mine teden, pa pripravljajo že zopet nov »zgodovinski dan«, vse pa z namenom onemogočiti resnično organizacijsko združitev proletariata.

r **Delnice Zadrúžne banke** bi rad prodal delavec, ki se je moral zaradi brezposelnosti preseliti. Nerad bi pa utrpel preveliko zgubo, vsaj toliko bi rad dobil, kolikor je v svojem takratnem navdušenju za delavsko banko sam dal zanje. Nakup posreduje uprava »Napreja«.

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz 10. VII. 1926	Din 8905.65
Mladi social. na Vrhniki 26. VI.	Din 50.—
Al. Leskošek, Mežica	Din 14.—
Jakob Dolničar, Brezovica	Din 16.—
Anton Gregurka, Vrhnika	Din 5.—
Mihael Varmonočnik, Štore	Din 5.—
T. S., Štore	Din 3.—
Ivan Kočnik, Sv. Peter p. Gor.	Din 2.—
Jernej Kolšek, Črna	Din 3.—
Josip Domanjško, Sv. Lovrenc na Pohorju	Din 25.—
Leopold Vizjak, Sv. Lovrenc na Pohorju	Din 12.50
Anton Slatinek, Sv. Lovrenc na Pohorju	Din 4.—
Ivan Kopp, Sv. Lovrenc na Pohorju	Din 10.—
Ivan Pečko, Sv. Lovrenc na Poh.	Din 4.—
Vinko Požar, Cerklje	Din 7.50
Skupaj	9.066.65

Dopisi prihodnjič, prav gotovo pa iz Hrastnika in iz Zalca!

16. VII. 1926. — 2400.

Priporočamo tvrdko
JOSIP PETELINC

LIUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najugodnejši nakup

otroških majic, kopalnih hlač, nogavic, žepnih robcev, brisalk, klota, šifona, kravat, raznih palic, dežnikov, nahrbtnikov, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, Solingen škarij in nožev.

Na veliko! Na malo!

Novo gosje perje

belo, nečufano, 1 kg po 25.— Kš
belo, čufano, 1 kg po 45.— Kš
pošilja po povzetju najmanj 4 kg

R. Freund, trgovina s perjem,
Praha I., Benediktska ulica 1.

Naročajte „NAPREJ“!

JORA slaščičarna

na drobno — na debelo

Celje — Dečkov trg šte. 6.

Priporočam se Vam, da imejte **vozni red** vedno pri roki, najbolje v denarnici in nikoli Vam ne bo odšel vlak pred nosom. S tem, da imate mali priročni **vozni red brez reklamnih navlake**, prihranite mnogo časa pri iskanju. Vi iščete vaš vlak, ne pa n. pr. »žajfo« itd. **Reklama sploh ne spada v vozni red**, ker nima smisla, da jo vlačite po Vaših listnicah ozroma po Vaših žepih. Tak mali — **brez reklame** — vozni red dobite že za **5 dinarjev** v vsaki knjigarni. — Zahtevajte isrečno

Podpečan vozni red

brez reklame mali format. Vozni red mora biti mal in priročan, da ga lahko denete v **telovnikov žep**, ne pa velik kakor n. pr. kuharska knjiga

„Kuhaj dobro“.

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V večih rokah je kakšno **inserirno polifiko** delajo trgovci. — Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

Dražbeni oklic.

Josip Gerdej, posestnik Onkraj Meže, občina Mežica, bom potom javne dražbe, dne 25. julija 1926, ob 12. uri prodal njivo, ležečo v Mežici, Tokraj Meže. Vzklicna cena za 1 m² je Din 10—. Njiva je primerna za stavbišče, za večje komplekse in so radi tega vabljeni na dražbo trgovci, obrtniki (čevljarji, krojači, peki itd.), katerim bi stavbišče, ki se šteje še k vasi, najboljšo konveniralo.

Mežica, dne 3. julija 1926.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, LJUBLJANA
Mestni trg števil. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

SAMO ENKRAT

poskusite in kupili bodele vedno pristno angleško in češko sukno, kamgarne, ševljote za moške in najnovejšo volneno modno in perilno blago za spomladanske ženske obleke po **znižani ceni** v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik
Celje

Na željo se pošljejo vzorci

Postrežba solidna!

PERILO IN OBLEKE

platno, sukno, plavino, volneno blago, nogavice, naramnice, robce, kravate, predpasnike, posteljno perilo, itd. kupite najboljšo pri trdku

I. N. Šoštarich

MARIBOR, Aleksandrova cesta števil. 13

Nova trgovina
manufakture

Josip Šlibar

Nova trgovina
manufakture

Ljubljana, Stari trg, poleg Zalaznika

Cene:

Rjava kotenina . Din 7.50, 10.—, 18.—
Bela kotenina 12.—, 14.—, 16.—
Rjuhe 28.—, 30.—, 36.—
Šifon 15.—, 16.—, 20.—
Gradel pa hlače 15.—, 26.—
Gradel za modroce 35.—, 45.—

Cene:

Julet Din 18.—, 20.—
Odeje (kovtri) 180.—, 290.—
Mizni prii 65.—, 70.—, 85.—
Brisače 16.—, 22.—, 20.—
Brisače, frotirke 28.—, 40.—, 48.—
Robci, ducat 70.—, 90.—, 120.—

Ob sredah in sobotah prodaja ostankov.

KOLESA

Novo!

Novo!

Vsi k „AMERIKANCU“ v Celje

samo pri

Gorcju

Palača Ljublj. kreditne banke

Čitajte „NAPREJ“!

odeje (koutre) od Din 140.— naprej
štofaste moške obleke od Din 400.— naprej
štofaste fantovske obleke od Din 100.— naprej
čajgaste moške obleke od Din 150.— naprej
čajgaste fantovske obleke od Din 80.— naprej
čajgaste hlače od Din 45.— naprej
moške kape, štofaste od Din 30.— naprej
belo platno od Din 9.50 naprej
druki Din 10.— naprej

Ostanki po lastni ceni.

V zalogi velikanska izbira štofov, čajgov, svilenih robcev, predpasnikov srajc, otroških oblek ter vsakovrsnih nogavic. Ako res hočete štediti in poceni kupiti, potem se prepričajte in pridite k Amerikancu v Celje, pri farni cerkvi.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica števil. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejšo plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.

Litografija.

Štev. 56.

Razglas.

Krajni šolski svet v Črni razpisuje natečaj o oddaji gradbenih del (prizidkov)

pri obstoječi osnovni šoli v Črni.

Tozadevni načrti so razgrnjeni v občinski pisarni v Črni vsak dan od 8. do 12. ure in se dobijo istotam vsi pripomočki in vsa pojasnila za ponudbe proti plačilu 100 dinarjev.

Ponudniki morajo vložiti odnosno vposlati svoje ponudbe krajnemu šolskemu svetu v Črni, v zapečateni kuverti z napisom „Ponudnik N. N., ponudba za zgradbo prizidkov pri osnovni šoli v Črni“ najpozneje do 17. julija t. l. ob 10. uri.

Skupna stavbena vsota znaša 970.000 dinarjev okroglo.

Krajni šolski svet si pridržuje pravico oddati delo brez ozira na višino ponujene vsote.

O izidu natečaja se bodo ponudniki po komisijonelnem pregledu vseh ponudb obvestili pismeno.

Krajni šolski svet v Črni pri Prevaljah.